60ste Jaargang. — № 12. Dit nummer bestaat uit 6 bladzijden. Zaterdag 20 Maart 1920

ABONNEMENT:

Men schrijft in te Tongeren Drukke-j COLLÉE.

Abonnementsprijs **5 fr.**

Alle toezendingen van geld, brieven en aan-mdigingen moeten **franco** gedaan worden aan n uitgever, Groote Markt, 37-39, Tongeren.

Telefoon 12.

15 centiemen het nummer.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG

AANKONDIGINGEN:

Voor de aankondigingen buiten de provinciën Limburg en Luik, wende men zich uitsluitend tot de *Agence Havas*, 8, Place des Martyrs, BRUSSEL; 8, Place de la Bourse, PARIJS en 105, Cheapside, LONDEN.

TONGEREN, 20 MAART 1920.

BERICHT.

Binnen enkele dagen zullen wij eene post-tantie laten aanbieden bij onze geabonneerden, hun abonnement voor 1920 nog niet betaald ben.

Daar de postboden het kwijtbriefje slechts enkele maal ten huize aanbieden, verzoeken DRINGEND onze geabonneerden hunne maat-delen te nemen opdat het kwijtschrift bij de ste aanbieding zou betaald worden. Aldus zul-zij ons veel tijd en nutteloze kosten sparen.

Meer.... minder....

We zijn dapper geweest, edelmoedig, ridder-roemrijk, vijf jaar lang, en we hebben on-schrokken het zwaard getrokken van eer en ht tegen den vijand.

Eere en hulde aan het moedhaftige België!

Zoo spraken vijf jaar lang onze groote Bond-nooten, zoo schreven ze en zoo drukten ze.

En ze gingen verder:

En we zullen het zwaard niet in de schede ken vooraleer België vrij en onafhankelijk we zullen het helpen, met al onze middelen militair en ekonomisch gebied».

Dat hebben ze beloofd.

Maar woorden zijn geen oorden. Papieren jmpjes kosten niets en brengen niets op.

Wat hebben ze gedaan?

Noch niet alles wat ze beloofd hebben en wat verdiend hebben.

Ze hebben ons goed laten hooren dat we bij niet moeten komen aankloppen. Ze komen kurrent spelen in ons eigen land tegen ons. een handel met den Duitscher» was de leus, ij zelf kochten waren goedkoop in Duitsch-d op om ze bij ons duur terug te verkoopen. met onzen lagen wisselkoers strijken zij op en zak hoogere winsten op. Grondstoffen wil-ze ons niet leveren, of niet voldoende. Ze ren liever afgewerkte voorwerpen; dat is fijtelijker .. voor hen.

Klaagt en treurt daarover, scheldt en kapt rop; daar wint ge toch niets mee.

Wat moeten we dan doen?

elf ons plan trekken; ons zelven helpen. *werken en minder verteren.* En niet, ge-sedert den wapenstilstand, minder werken meer verteren, want dat is de bankroet.

De hoogere loonen zijn er nu toch. Maar dan zouden de werklieden, volgens dat hooger n, meer en beter moeten werken; anders is niet vooruit te komen, zoomin voor den al als voor een huishouden.

Er moet zooveel door ons uitgevoerd in den emde als er bij ons door den vreemde wordt voerd. Eer neemt de duurte niet af; eer it de goede oude niet terug. Wat is het ge-t dat de loonen hooger zijn als het leven zoo erduur blijft: Ons geld heeft maar het der-tan zijn waarde meer dan vroeger.

Jog eens, wat moet ieder doen voor den na-alen heropbouw?

De rijken, de begoeden zouden moeten in-rijven op de nationale leening.

Degenen die kunnen werken, moeten zoo-werken als ze kunnen. Wat wij zelf maken iten wij bij vreemden niet zien te krijgen n woekerprijzen.

Weg dan met die uitzinnige grove beper-ren van den werkman!

Weg dat met gedurige, dwaze werkstakingen.

Weg dan met dat dom opdrijven der loonen! nders komt er een dag dat het leven zoo r wordt en de loonen zoo hoog, dat de beep-brengst van onze nijverheid er door opge-igen wordt, dat wil zeggen, dat België ten er gaat!

ns: meer voortbrengen en minder ver-ten!

n die niet hooren willen zullen voelen!

OUWTJES PROFICIAT!

e zijn er toch gekomen na lange jaren en en twisten. Dat is een cadeautje van de olieken, aan wiens hoofd sedert 25 jaar, olaert, burgemeester van Ypar, schermt, dit recht, voor de vrouwtjes, te bekomen. e liberalen, die soort achteruitkruipers die t uitsterven zijn, wilden er *mordicus* niet weten, de drie vierden van de socialisten stemden met de katholieken, en daarin hadden ze gelijk.

Hoe is 't mogelijk dat gansch de Kamer met een paarigheid het Vrouwenstemrecht niet stem de? De liberalen moeten er zoo verlegen niet van zijn. Ze zien toch ook wel in hun me-nagie welke schat eene zorgvuldige vrouw is; hoe zij beter dan de mans alles weet te regelen, te schikken, te bespiren, en hoe scherper hun doorzicht is dan dat van de mannen.

Ebwel als ze dat al hebben kunnen beseffen en waardeeren, waarom willen zij aan de vrouwtjes het recht weigeren mée te spreken in het bestuur der gemeentelijke zaken.

't Is waar de vrouwtjes in 't algemeen houden van zuinigheid, beleg en spaarzaamheid; de liberalen houden daar niet veel van als ze de gemeene (de hunne niet) kas besturen; de vrouwtjes zijn natuurlijk nog al kurieus en ze kennen geern het fijne van de zaken; de liberalen houden er niet veel aan dat alles zoo in 't klare licht afgehaspeld wordt, en ze houden geern de kurieuse neuzen buiten hun bereik; de vrouwtjes zijn in 't algemeen goedhertig en ze kunnen niet verdragen dat al de voordeelen naar dezelfden gaan; de liberalen, zij zorgen geern voor den liberalen winkel en hunne liberaliteit komt er niet tegen op dat de eene uithongeren terwijl de anderen in weelde leven; de vrouwtjes hebben de vrijheid lief en ze zien nog al geern dat ook ieder opinie geeerbiedigd wordt; de liberalen vagen al de opiniën aan hunne botten, uitgenomen deze die hun het vrije beschik verleent toelagen aan hunne stichtingen te geven, want met hunne centen zijn ze voorzichtig, (tous pingres); de vrouwtjes, eindelijk, verdragen moeilijk huichelarij, die onder den schijn van neutraliteit, de christelijke overleveringen wegstopt en wegvaagt; en daar zijn de liberalen in 't bijzonder verlegen voor; zij weten dat de vrouwtjes hunne toeren kennen en gemakkelijk zien waar ze er meê naartoe willen.

En daarom weigerden zij aan de vrouwtjes dit recht, dat hun in de samenleving die plaats zal toekennen waar haar gezond verstand, hare zelfopoffering, hare werkzaamheid, haar gespaarzaamheid volle recht toe geeft.

Het zal de groote eer zijn der katholieken dit stemrecht voor de vrouwtjes veroverd te hebben.

KAMER.

In de morgend- en namiddagzitting van verleden dinsdag werd de interpellatie Sap Van Dievoet, over de bevoorrading en het duur leven, voortgezet.

M. Ruzette, minister van Landbouw, verdedigt zijn departement. Hij keurt de aanvallen af die tegen de landbouwers in het algemeen gedaan worden.

Ik heb, tijdens den oorlog, in een bezet en zeer beproefd gewest verbleven. Ik heb daar tusschen de boeren geldzuchtige menschen aangetroffen, maar zij vormden de minderheid. De groote plichtigen waren de trafikanten die eetwaren op den buiten gingen opkoopen om die in de steden aan woekerprijzen aan den man te brengen. Meest al de landbouwers stemden erin toe hunne eetwaren aan redelijke prijzen te verkoopen.

M. Mostaert (soc.) — Niet het meestendeel.

M. Ruzette. — Velen hebben zich opofferingen getroost. De waarheid is dat er menschen waren en wankelmoedigen in al de klassen der samenleving. Laat ons het volk tegen de boeren niet ophitsen. Zonder het zwoegen van de landbouwers zou het volk den hongersnood kennen. (Zeer wel! rechts.)

Talrijke sprekers nemen nog het woord, waarna de volgende dagorde wordt ingediend:

« De Kamer neemt kennis van de verklaringen der regeering, stelt vertrouwen in de wijskracht en eenheid van haar optreden, om de levensduurte te bestrijden en gaat over tot de dagorde. »

Deze motie is ondertekend door de hh. Bertrand, Troclet, Du Bus de Warnaffe, Lemonier, Levie en Masson. (Uit elke groote politieke groep dus twee leden).

M. Delacroix, eerste minister, verdedigt op zijne beurt omstandig de politiek der regeering. In het konflikt tusschen het bijzonder en het algemeen belang dient dit laatste alleen in aanmerking genomen te worden. Wij leven in een uitzonderlijken toestand, die dringende en buitengewone hulpmiddelen vergt. Men heeft, in deze lange bespreking, niet het grondbegin der reglementatie bestreden, maar alleen gewezen op buitensporigheden en gevaren van het stelsel. Men heeft gezegd dat er zekere onrust in 't land heerscht omdat wij in het ministerie met de socialisten samenwerken. De lieden die dat beknibbelen vergeten dat die samenwerking het natuurlijk gevolg is van het feit dat er geen partijgoevernement bestaat, maar wel een nationaal gouvernement, dat boven de partijen staat.

Laat ons het begonnen werk, in onderling vertrouwen en samenwerking voortzetten, opdat ons krediet in het buitenland zou versterkt worden, en er alzoo verbetering komen zou in den toestand die niet door de schuld van eenlingen, maar door de tijdsomstandigheden, hier en elders, ontstaan is.

* *

Woensdag stemde de Kamer in tweede lezing het wetsontwerp waarbij het bedrag van den wettelijken of bij overeenkomst vastgestelden intrest vastgesteld wordt.

Vervolgens worden gestemd: het wetsontwerp waarbij uitbreiding van het voordeel van het gemeene fonds gegeven wordt tot de abnormale kinderen; het wetsontwerp door den Senaat gewijzigd, betreffende de pensioenen van de rechterlijke officiers en agenten.

Daarna ging de Kamer over tot de stemming der dagorde, die wij hierboven meddeelen en die in de vorige zitting ingediend werd als besluit der ondervraging over de bevoorrading en het duur leven.

Deze dagorde wordt aangenomen met 110 stemmen tegen 7 en 29 onthoudingen.

De schoonste dag des levens.

Opgedra en aan de kinders der — Eerste Heilige Communie. —

Wanneer ik soms nog eenen wenk
Terug sla op mijn jonge dagen,
En heel 't verledene herdenk,
Schep ik in eenen dag behagen:
De dag, op welken de eerste keer,
Het Vleesch-Bloed van mijnen Heer
Tot spijs en drank mij werd gegeven;
Dit was de schoonste van mijn leven.

'k Ontvang steeds met geluk mijn God
Ik stel in Hem al mijn betrouwen;
Maar ik voel ook een groot genot,
Wanneer ik kind'ren kan beschouwen,
Die de onschuld op het aangezicht,
Vervullen de eerste maal die plicht;
Want dan komt voor mijn oogen zweven
De schoonste dag van heel mijn leven.

Gij zondaar die van 't pad der deugd
Reeds sedert lang zijt afgeweken;
Denkt gij vandaag niet op uw jeugd?
Voelt gij geen stem inwendig spreken?
En zegge: driemaal zaal'gedag,
Wen Jezus u aan 't harte lag;
O Heer, roept gij, ware ik gebleven
Lijk op den schoonsten dag van 't leven!

Gij, kind'ren, wien 't gegeven is,
Na vurig leeren en verlangen,
Met harten van erkentenis
Vandaag dien grooten God te ontvangen;
Blijft hem getrouw, vergeet hem niet
Hij schiep den dag, die gij nu ziet,
Dien dag zoo godd'lijk en verheven
De schoonste van geheel uw leven.

Gij, herder, vader, moeder vriend,
Van deze nog onschuldige schapen,
Denkt dat voor hen de strijd begint,
Dat reeds de helsche wolven gapen,
Ziet dat g'hen wapent en bewaakt
Opdat niet één verdoold geraakt,
Dat ze elken dag naar 't eeuwige streven
'Lijk op den schoonsten van hun leven.

Staatsaanslag in Duitschland

De bom barst los.

Sedert geruimen tijd reeds werd een zekere gisting in de politieke partijen waargenomen. Zaterdag nu barstte de bom los. Tegenrevolutionnaire troepen hebben Berlijn bezet en de Republikeinsche regeering werd vervallen verklaard.

Troepen rukken naar Berlijn op.

In den nacht van Vrijdag tot Zaterdag vernam men te Berlijn dat opstandige troepen, van Döberitz komend, naar Berlijn oprukten. De generaals von Oldenhausen en von Oven, alsmede de luitenant-kolonel Vetzel togen er onmiddellijk op uit, de troepen in 't gemoet.

Een weinig later vernam men dat er onder de opstandelingen Baltische troepen waren.

Troepen bezetten Berlijn.

De troepen, samengetrokken te Döberitz, waaronder de marine brigades Erhardt en Lowenfeld, kwamen Zaterdag, omstreeks 4 1/2 uur aan de Tiergartenstatie, te Berlijn aan.

Generaals von Oldenhausen, Von Oven en luitenant-generaal Vetzel hebben in den nacht onderhandeld met de marine-brigades en hebben op de gevolgen van oproer gewezen; de Ministerraad vergaderde dadelijk te Berlijn om de eischen der oproerige troepen te onderzoeken en verwierp ze.

Daarop rukten de troepen de stad binnen, en bezetten, om 6 ure 's ochtends, de Wilhelmstrasse.

Er had niet het minste tusschengeval plaats.

De regeering afgesteld. — Eene nieuwe in wording.

Eene afkondiging meldt dat de Rijksregeering vervallen verklaard is en dat het bestuur van den Staat is overgegaan in handen van von Kapp, die den titel aanneemt van Rijkskanselier en minister van Rijksveiligheid.

Het opperbevel van 't leger is toevertrouwd aan generaal von Ludwitz.

Die afkondiging is door von Kapp en von Ludwitz ondertekend.

Eene nieuwe regeering was op het oogenblik der afkondiging, in wording.

De Constituante ontbonden.

Een tweede bekendmaking, geteekend « kanselier von Kapp », meldt dat de Constituante ontbonden is en dat de nieuwe verkiezingen zullen plaats hebben zoodra de inwendige orde het toelaat.

De regeering gevlucht.

De regeering verliet Berlijn per auto, zonder haar ontslag ingediend te hebben. Kanselier Bauer vertrok de laatste.

De nieuwe regeering.

De nieuwe Rijksregeering is voorloopig samengesteld uit de heeren Kapp, rijkskanselier; Traub, minister van Eerediensten; generaal von Ludwitz, minister van Landsverdediging; Bahn, minister van Geldwezen. De andere ministers zijn nog niet benoemd. Plan zou bestaan maarschalk von Hindenburg tot Rijksvoorzitter aan te stellen.

De oude regeering zetelt te Dresden.

Behoudens den minister van Rechtswezen Schlirbe hebben de andere leden zich naar Dresden begeven.

Van daar uit hebben zij een telegram gestuurd aan de regeeringen der verschillende Duitsche Staten, waarin zij zeggen dat oproerige avonturiers de Rijksregeering gedwongen hebben Berlijn te verlaten om alle bloedvergieten te voorkomen. De wettelijke regeering heeft zich te Dresden gevestigd. Zij verzocht de dienstbetrekkingen met haar aan te houden en al'e verkeer met de daders van den Staatsaanslag van de hand te wijzen. Dit beroep is geteekend door Ebert, Bauer, Muller, Giesberts, Noske, Koch en Gissler.

De Badensche regeering weigert het nieuw gouvernement te erkennen.

De Badensche regeering heeft eene proclamatie aangeplakt, waarin zij verklaart dat zij zich tegen de revolutionnaire beweging kant, die een misdaad van hoogverraad is.

Hoe het er in verscheidene steden uitziet.

Te Frankfort is de algemeene staking afgekondigd. Een kazerne werd bestormd, er vloeide bloed; een persoon werd gedood, drie werden gekwetst.

Volgens men uit Mainz bericht, komen er overal stakingen los. Er wordt heftig geprotesteerd tegen von Kapp. De bevolking wapent zich. Rijkswerken policie zijn verdwenen. Men zegt dat het leger in de stad verwacht wordt.

Ook elders, in Wiesbaden, in 't Roergebied, te Münster, komen proteststakingen los.

Te Hamburg heeft de garnizoensbevelhebber verklaard, in eene proclamatie, dat hij het gezag opneemt in de stelling Hamburg en omgeving.

De zoogezegde overeenstemming niet bevestigd

De nieuwe regeering heeft het volk allerhande berichten wijs gemaakt.

Na beweerd te hebben dat de geallieerden de nieuwe regeering erkend hadden, heeft zij bekend gemaakt dat de oude regeering de onderhandelingen met haar begonnen is.

De bepalingen der overeenkomst, door de « Kolnische Volkszeitung», de « Vorwarts » en de « Deutsche Allgemeine Zeitung » in bijzondere uitgaaf meegedeeld, blijken bluf geweest te zijn van het nieuw bewind.

Urbi et Orbi heeft de nieuwe regeering de zoogezegde overeenkomst met de oude regeering uitgebazuind.

De Opperste Raad bespreekt den toestand.

De Opperste Raad vergaderde Maandag te Parijs.

Hij besprak den algemeenen toestand in Duitschland. Men kwam overeen alle noodige maatregelen te treffen om volkomen op de hoogte van de gebeurtenissen te blijven.

Vele Fransche, Britsche en Italiaansche officieren woonden de vergadering bij.

Vergadering van den Gezantschapsraad.

De conferentie der gezanten vergadert Dinsdag, onder voorzitterschap van M. Millerand.

Deze zal een nota toezenden aan de Duitsche regeering om voldoening te eischen voor de aanrandingen in Duitschland op de entente missies gepleegd.

De indruk in Engeland over de Staatsgreep.

De «Manchester Guardian» noemt de Duitsche tegenrevolutie een zwarte en onvaderlandslievende daad.

De geallieerden moeten waakzaam zijn, zegt het blad maar mogen niet tusschenbeide komen. Militaire actie zou niet alleen niet te rechtvaardigen zijn, maar zou ook een verkeerde uitwerking hebben. Indien de keizer naar Duitschland terug ging, zouden wij om zijn uitlevering kunnen vragen.

Wij hebben enkel het recht te verwachten, dat een Duitsche regeering haar verplichtingen onder het traktaat nakeeft, maar bijzondere gunsten hoeven we niet aan een regeering, die we voor Europa's vrede gevaarlijk vinden, te geven.

In het Lagerguis zegde Lloyd George dat men een afwachtende houding moet aannemen. Het lot van het nieuw bewind hangt af van de houding der troepen uit de Baltische provincies, waarvan het groote aantal zich te Berlijn en in de omstreken bevindt.

De Amerikaansche troepen in het bezet gebied.

Het ministerie van oorlog te Washington maakt bekend, dat de Amerikaansche troepen aan den Rijn, hoewel ze uit technisen oogpunt nog wel onder de directie van Foch staan, aan geen enkele voorwaartsche beweging der geallieerden in Duitschland deel zullen nemen, zonder uitdrukkelijke orders van president Wilson.

Bestorming der gevangenissen.

Een opgewonden menigte trachtte Zondagavond eenige communistische leiders uit de gevangenis te bevrijden.

De regeeringstroepen grepen in, met het gevolg, dat ongeregeldheden ontstonden. Twee personen werden gedood en twee gewond.

De communistische leider Meinberg is uit de gevangenis te Dortmund bevrijd. Na zijne bevrijding hield hij eene rede, waarin hij tot neerlegging van den arbeid aanspoorde.

Bloedige straatgevechten te Berlijn. Het volk valt de troepen aan.

Maandag namiddag is het in vele straten te Berlijn tot een bloedig treffen tusschen het volk en de Reichswehr gekomen.

Op het Potsdammeplein werden de soldaten door de menigte aangerand. Deze weigerde de plaats te ruimen en nam een dreigende houding aan.

De mitrailleuzen in werking.

Daar de menigte weigerde zich achteruit te trekken, werd bevel gegeven het vuur te openen. Niet alleen met geweren, maar ook met mitrailleuzen werd geschoten.

Er vielen talrijke dooden en gekwetsten.

Te 5 uur gingen 60 man naar de statie van Stettin. Een menigte van 1500 man viel hen aan.

De soldaten maakten gebruik van hun wapens en er bleven vele dooden en gekwetsten ter plaatse uitgestrekt.

De onlusten nemen toe.

— Leipzig is vol van troepen. Botsingen hadden plaats nabij het postgebouw. Men telt vele dooden en gekwetsten.

— Te Dortmund vielen dooden en gekwetsten bij een treffen nabij de statie.

— Frankfurt aan de Main is in handen der werklie.

— De statie te Hannover werd door de arbeiders bestormd.

— Te Steglitz had een treffen plaats. Er werd 8 man gedood.

— Bij gevechten te Charlottenburg werden 4 man gedood en 8 gekwetst.

— Te Dresden heeft de arbeidersbevolking zich gewapend.

— Nadere berichten melden dat bij de onlusten te Leipzig 15 dooden vielen en 50 gekwetsten, waartusschen vele vreemdelingen die de handelsfoor bezochten.

— Te Hamburg, werd door socialisten en democraten een uitvoerende raad opgericht om weerstand te bieden. De bladen zijn tegen Berlijn.

Een ministerraad.

Het schijnt dat de regeering van Ebert van geene overeenkomst weten wil. Onder het voorzitterschap van president Ebert en kanselier Bauer werd er te Stuttgard een ministerraad gehouden, na welker afloop de volgende nota afgekondigd werd:

« De ministerraad heeft beslist dat er geenerlei onderhandelingen met de mannen van Berlijn zullen gevoerd worden. De grondwettelijke regeering eischt het ontslag van von Kapp en konsoorten. De rijksregeering is in voeling gebleven met al de staten van het land. Het nieuws, volgens hetwelk gansch het Noorden op de hand der reaktie staat, is valsch. Te Berlijn zelf kan de nieuwe regeering slechts dank aan de mitrailleuzen en de bajonetten recht blijven. In de overige deelen des lands blijft leger en bevolking trouw aan de grondwettelijke regeering. »

Bloedige botsingen te Hamburg.

Te Hamburg werd er dinsdag een verwoed gevecht geleverd tusschen de Baltische troepen en de betoogers. De kapitein-bevelhebber der troepen, Berchtold, werd gedood. Dertig betoogers, waarbij vrouwen en kinderen, werden dood geschoten.

Een kruiser beschiet Kiel en doodt 500 inwoners.

Een kruiser, met de zwart-wit-roode vlag, heeft de stad Kiel beschoten waar betoogingen plaats hadden tegen de nieuwe regeering. Talrijke huizen werden vernield of beschadigd en 4 tot 500 personen gedood.

De marineiers hebben de scheepswerven stormenderhand ingenomen en de arbeiders ontwapend.

Aan den Rijn.

Op den rechter oever van den Rijn is de toestand ook zeer erg. Te Duisburg werd de sovietrepubliek uitgeroepen. Dit was het sein tot woelige betoogingen. Negen personen werden gedood en een honderdtal gekwetst. Te Essen werd er ook een hevig straatgevecht geleverd, waarin tien dooden en talrijke gekwetsten vielen. Te Solingen en te Elberfeld hebben verscheidene duizende werklieden de wapens opgenomen en rukken tegen de monarchistische troepen van Dusseldorff, die vijftien bataljons sterk zijn. Men vreest daar eene bloedige botsing.

Te Dresden.

Te Dresden, de schuilplaats der oude regeering, werd er maandag nacht en dinsdag morgend vreeselijk gevochten tusschen de troepen en de menigte. Het Duitsche Wolffbureel seint officieel dat er een vijftigtal dooden gevallen zijn.

Te Trier.

Ook te Trier is het er zeer erg toegegaan.

ZWARTE BEDELAAR

NAAR HET FRANSCH VAN

PAUL FÉVAL.

15e VERVOLG.

herinnerde mij, dat ik ook zoo geweest n tijde dat ik, jong krijger, de grillige appen mijner verloofde in de paden van d mijner vaderen volgde.

ij bemin de, ik raadde het, ik werd be l.

toch deed ik geene moeite om den naam en kennen van de vrouw die zijn hart eesterd had. Zoo hij mij verbood hem te was dit omdat hij een geheim voor mij hebben; zijn wil moest geschieden.

bespiedde zijn terugkeer, ik sliep niet m te wachten en als hij iets over den ien tijd wegbleef, liep ik als een wild dier de hut op en neer. Ik zou mijn leven n gegeven om hem te gemoet te loopen, hem te waken, maar ik ging niet naar , dewijl hij mij gelast had te blijven.

ij had die vrouw wel lief. Hij had haar mijn waten gehuwd. Hij dacht voor-d aan haar. Ik voor mij bad God, haar te en, hem haar geheel hart te schenken m gelukkig te maken.

gevoelde dat zij hem een stoot kon toe en, dien ik niet met mijne borst kon af-. Mijne voorgevoelens waren maar al te egrond; zij bemin de hem niet, zij ging m wreedaardig bewijzen, maar hij was r vrees of achtertocht, hij stelde vertrou-n haar.

n dien tijd werd gij geboren, kleine er. Die vrouw waarvan ik u spraak, was moeder.

we geboorte was mij onbekend.

k moest die eerst later vernemen op een oogenblik, waaraan de herinnering als een zwaar last op mijn hart zal drukken, tot deze oude ledenmaten in een graf zullen rusten.

X

HET GAT VAN EEN KOGEL.

« Op zekeren avond, dus ging de zwarte bedelaar voort, verleten wij met het geheele detachement de Kaapstad. De negers hadden zich in grooten getalle aan de zijde der Groote Rivier vertoond. Wij zouden verscheidene dagen in het veld blijven.

» Goede meester was dien avond opgeruimder dan anders, hij liep met vlugge en lichte tred, terwijl hij een transch liedje zong. Evenals altijd ging ik naast hem. Hij rukte mij zijne brandewijn flesch en noodigde mij uit, een goeden teug te nemen.

» Neptunus, zegde hij daarop, als ik eene vrouw en een kind had, zoudt gij dan veel van hen houden.

» Ik wist op zulke vraag niet te antwoorden en ik legde enkel de hand op mijn hart.

» Gij zoudt ze liefhebben gelijk gij mij liefhebt, niet waar, Neptunus? hernam hij. Zij zou u niet behoeven te roepen, gij zoudt op het minste gebaar acht geven om haar spoedig te gehoorzamen. Gij zoudt haar bewonderen, zij is zoo schoon! Als hij zou glimlachen, zoudt gij hem in uwe gespierde armen nemen, hem wiegen... Hij is zoo frisch en zoo lief!

» Bij dat tafereel huppelde ik van blijdschap.

» Ik heb eene vrouw en eene n, Neptunus, ging hij voort; bij onze terugko zult gij ze leeren kennen.

» Ik zegde niet dat ik haar reeds gezien had.

» Wij brachten den nacht in een door de zwarten verlaten kamp door. Den volgenden morgend, juist toen wij op het punt stonden ons weder op weg te begeven, kwam er een koerier uit de stad. Hij was de overbrenger van een brief aan kapitein Lefebvre.

» Goede meester herkende ongetwijfeld een geliefd handschrift; want zijne hand trilde van ontroering, terwijl hij het zegel verbrak. Hij las; plotseling verbleekte hij. Hij las ten tweeden maal. De brief ontsnapte aan zijne handen en viel op den grond.

» Hij raapte hem niet op en keerde als een beschonken mensch waggelend in zijne hut terug.

» Ik kan lezen, want goede meester had mij een gedeelte geleerd van hetgeen men aan de blanken onderwijst, maar ik deed den brief dicht zonder er zelf een oogslag in te werpen en stak hem tusschen mijn borst. Ik zou liever gestorven zijn dan hem zijn geheim te lontsten.

« Toen ik de hut binnentrad, zat hij snikkend met het hoofd tusschen beide handen. Ik ging in een hoek zitten. Ik deelde geheel in zijne smart.

» Neptunus, zegde hij tot mij, ik wil sterven!

» Twee tranen brandden op mijne wangen, maar ik antwoordde:

» Het is goed, meester.

» Ik heb geen vrouw meer, hernam hij, ik heb mijn geluk en mijne hoop verloren. Ik ben alleen... zij beminde mij niet.

» Hij zocht in zijne zakken om den brief trug te vinden. Ik bood hem die zwijgend aan. Hij greep hem met gretigheid, als had hij gehoopt er andere woorden in te vinden. Toen hij hem nogmaals doorloopen had, zonk zijn hoofd zwaar op zijn borst neêr.

» Geef mij mijne pistolen, gelastte hij mij met een doffe gebroken stem.

» Mijne handen waren van lood, ik stond nochtans op en reikte hem zijne wapenen, terwijl ik het hoofd afwendde. Ik hoorde den haan overhalen.

» Op dat oogenblik kreeg ik een ingeving des Hemels.

» Heeft goede meester ook de herinnering van zijn God verloren? En spreekt God hem niet van zijn kind?

» Hij wierp de pistolen verre van zich af....

— Arme vader? sprak Xavier; wat zou hij mij liet gehad hebben!... Maar wat behelsde dan die brief?

— Ik heb hem gelezen, antwoorde de bedelaar; maar ik heb hem niet volkomen begrepen.

Hij stond op, opende zijn koffer en een brief uit de portefeuille nemende, waarvan het zilveren plaatje den naam Lefebvre droeg, reikte hij dien Xavier toe. Het was den brief door Florence-Angèle aan haren echtgenoot geschreven op het oogenblik dat zij Sint-Domingo verliet. Wij hebben hem reeds onder de ogen van de lezer gebracht.

—Welk eene gemeenheid! mompelde Xavier en welk eene hardvochtigheid! O! mijn arme vader heeft wel moeten lijden!...en dat is mijn moeder.

» Goede meester leed inderdaad ontzettend, hernam de neger.

» Zijne laatste levensdagen waren vervuld met bitter en wreed leedwezen. Het was niet meer den zelfden man. Ik, die hem zoo vurig, zoo oversaagd gezien had, ik herkende hem haast niet meer, zijn hoofd was naar den grond gebogen. Dag en nacht dacht hij aan haar.

» Eindelijk ontfermde de hemel zich over hem.

» Het was op de hoorden der Groote Rivier. De zwarte opstandelingen trokken ons te gemoet; men zegde dat Toussaint zich onder hen bevond. De blanken waren vijfhonderd, de zwarten tienduizend. Op dat gezicht, scheen goede meester een somber geest kracht in zich te voelen ontwaken.

» Hij liet den aanval blazen en stormde aan het hoofd der troepen voorwaarts.

» Het was een vreeselijk en beldhaftig gevecht, want mijne broeders zijn ook dapper. Van den vroegenmorgend tot aan zonsondergang, hielden zij stand, zich op de soldaten werpende, hun de geweren uit de handen wringende of hunne tegenstanders in hunne gespierde armen verstikkende. Herbaaldelijk gelukte het hun, de geregelde en aaneengesloten geleederden der Franschen te verbreken, maar dan sneldde goede meester toe.

» Zoo dikwijls hij kwam toesnellen, vloden de verschrikte zwarten. Men zou hem aangezien hebben voor die godheid van den oorlog, die onze vaderen voorstelden met een reusachtig knots strijdende en alom dood en verschrikking verspreidend...

» Mijne broeders werden overwonnen.

»Hunne lijken bedekten den oever der rivier. Zij redden zich zwemmende of verdwenen tusschen de dichte slingerplanten, die de ranke stammen der hooge plataanboomen omstrengelen.

» Goede meester wilde niet, dat men ze vervolgde; maar op het oogenblik dat hij daartoe bevel gaf, klonk een leste geweerschot achter den zoom van een koffieplanting en viel goede meester door een kogel in de borst getroffen neêr.

De bedelaar zweeg, door die herinnering overweldigd. Met gebogen hoofd en gevouwen handen, staarde Xavier zwijgend voor zich op den vloer.

Ik ontrukte een soldaat zijnen sabel, hernam de zwarte, en vloog het bosch in.

» Ik had tot dusverre nooit meêgevochten, maar toen ik bij goede meester terugkeerde droop de sabel van bloed.

» Mij ziende, gal hij een teeken aan degenen die hem omringden, om ich te verwijderen. Daar zij aarzelden, zegde hij:

» Mijne wonde is doodelijk, ik weet het. Laat mij met Neptunus alleen.

» Ik trad ijlings nader.

» Neptunus, dus sprak hij mij met eene reeds verzwakkende stem, ik vermaak u mijn zoon, gij zult zijn vader zijn. Gij zult die vrouw zoeken die zijne moeder is, verstaat gij? Gij zult haar zoeken tot gij haar vindt. Bij gemis van ouders moet dat kind fortuin beatten en zijne moeder is rijk. Zult gij mij gehoorzamen?

» Ja meester, antwoordde ik.

» Zult gij uw leven aan het kind toewijden?

» Ja, meester.

» En gij zult zijne moeder zoeken?

» Ik zal haar vinden, meester. Zeg mij haar naam.

» Hij wilde spreken; zijne krachten begaven hem. Evenwel kon hij mij nog de plaats noemen, waar gij bested waart. Wat den naam uwer moeder betreft, hij kon die niet meer uitspreken en bliee den laatsten adem uit, na mij een papier toegeraikt te hebben, dat hij van onder zijne kleeren te voorschijn haalde.

De neger stond op en opende opnieuw het koffer, waaruit hij een tweede papier nam.

» Hier is het papier, dat hij mij gaf, ging hij voort. Het was uwe geboorteakte kleine meester.

Onder den indruk van dat droevig verhaal, bleef Xavier eene wijl zitten zonder het woord te nemen. Doch, weldra kreeg de nieuwsgierigheid de overhand op de droefheid.

— Mijne geboorteakte! herhaalde hij, de hand uitstekende. Gij zegdet toch dat gij den naam mijner moeder niet kendet.

— Ik sprak de waarheid, antwoordde de bedelaar.

Hij ontvouwde het papier, in welk midden men een rond gat zag, ter groote van een twintigfrankstuk.

— Goede meester droeg die akte op zijn borst, hernam hij, het gat toonende; het is doorboord met een kogel, die hem gedood heeft. Er doorheen gaande heeft hij de naam uwer moeder vernietigd.

Met zenuwachtige drift nam Xavier het papier aan. De kogel had inderdaad vlak achter de woorden Florence Angèle een gat gemaakt.. Er stond geen familienaam meer in.

Xavier keerde en wendde de geboorteakte in alle richtingen.

—Niets! zuchte hij, geen enkele aanwijzing! maar om het even! Ik zie van ganscher harte van het vermogen dier vrouw af.

— En de wil uws vaders? riep de bedelaar.

— Die wil was in zekeren zin een leste weldaad, ik kan er van afzien!

— Er van afzien, kleine meester, spak de neger ontsteld. Zijn wil moet achten, zijn leste bevel in den wind slaan! O! verwacht het niet! zoolang in mijne aderen nog een druppel bloed is, zal ik gehoorzamen, verstaat gij? Hij heeft gesproken, ik bandel — gelijk eertijds, gelijk altijd, zijne bevelen zijn wetten, die men niet mag overtreden of beoordeelen. Heb ik het u niet gezegd? ik ben nog slaaf, slaaf van eene herhinering!

Terwijl hij zoo sprak, had zijne hooge gestalte zich opgericht: zijn oog schitterde, al zijne trekken drukten een onverzettelijken wil uit.

Xavier bewonderde die grenzeloze gehechtheid. Hij wilde den man, die zijn weldoener was, niet krenken.

— Wij zullen haar zoeken, dewijl gij het wilt, zegde hij; maar gij hebt reeds moeten zoeken en dit wel sinds meer dan twee en twintig jaren; indien het mogelijk geweest ware die vrouw te ontdekken, zoudt gij haar gevonden hebben.

— Ik heb gedaan wat ik kon, antwoordde de zwarte, dat ontslaat mij echter niet van de verplichting om te volharden. Ik heb gezegd: *Ik zal haar vinden!* en eerst de dood kan mij van mijne belofte ontbeiden!...

Wordt vervolgd.